

LVI.

B e t æ n k n i n g

over

Forslag til Lov om Valg ved Forholdstal af Borgerrepræsentanter
i Staden Kjøbenhavn.

(Udgiven af Folkethingets Udvalg den 12te Juni 1879).

Udvalgets Flertal (Bajer, D. Christensen, S. Holm, Spjorn, P. Pedersen og Zahle) anbefaler det foreliggende Forslag til Vedtagelse med enkelte nedenfor anførte Vindringer, som uden at berøre Forslagets Grundtanke sigte til paa visse Punkter at give dette en simplere og klarere Affattelse.

Vi erkjende, at en Valgmaade som den, der nu gjælder for Kjøbenhavn, er ganske uskiftet til at give et virkeligt repræsentativt Udtryk for de Ansøkelser, der vore sig i Kommunen. Denne Valgmaade, som efterat have begrændset Valgretten ved et vilkaarligt Formuestjæl til en snevære Kreds af Vælgere, derefter falder disse til Valg under Et som en eneste Valgforsamling, giver derigjennem Flertallet et uindskrænket og uafhollet Herredømme over Kommunens Anliggender, der fuldstændig udelukker Mindretallet, ikke blot fra Sagernes Afgjørelse, men ogsaa fra den forberedende Forhandling. Man skaber herved ikke et Flertalsherredømme, men et Flertalstyrani, som ved at fjerne Oppositionen i sin Konsekvens maa virke slappende og demoraliserende ogsaa paa selve Flertallet og efterhaanden kvæle al levende og energisk Interesse i Kommunen. Erfaringen taler for Hovedstadens Bedkommende tilstrækkelig høit i denne Henseende. Mindretallet, der altid forgjæves har givet Møde ved Valgene uden at opnaa Andet end at konstatere sin egen Minoritet, har tilsidst trukket sig tilbage fra dette haabløse Arbejde, og Deltagelsen i Publikum er sunket til et Lavmaal, som giver en kommunal kjøbenhavnsk Valghandling et sørgeligt Præg af Mathed.

At opretholde et saa grelt og ensidigt Flertalsystem i Kjøbenhavn er saameget mindre tilraadeligt, som det i Virkeligheden er en Undtagelse fra de Regler, der ellers beherske vort offentlige Liv. Klassedelingen af Vælgere i Lan-

dets øvrige Kommuner giver i hvert Fald nogen og Kredsdelingen for de politiske Valgs Bedkommende efter Erfaringens Vidnesbyrd maaste endog en større Beskyttelse for Mindretallene — det er kun i Kjøbenhavns Kommune, at Mindretallet uden alt Forsvar er givet i Flertallets Haand. Det forekommer os umuligt at finde nogen udover de ledende Personers Partiinteresse gaaende Grund til Forsvar for et System, hvis Ulemper ere isinesaldende, men hvis Fordele man aldrig har paavist. For de politiske Valgs Bedkommende kan det siges, at Mindretallenes Repræsentation først er en Opgave i anden Række, fordi det parlamentariske Hovedkrav først og fremmest gaar ud paa at fremstille det til enhver Tid herskende Flertal, hvoraf Landets Regjering skal udgaa, og hvori den skal søge sin Støtte, men for en kommunal Forsamling spiller dette Hensyn ingen Rolle, her er al ønskelig Plads for den størst mulige Afvigelse i Repræsentationen, og det saameget mere, som der her ikke er Tale om de mangfoldige og indviklede ydre og indre Spørgsmaal, hvoraf Statens Liv er sammensat, men kun om de jevne, hverdagsagtige Forhold, der interessere netop den Kommune, som er enhver Vælgers Hjem, og hvori enhver fremragende Borger Dag for Dag er voret frem under sine Bysbørns Dine.

Nærværende Lovforslag gaar nu ikke engang saavidt som til at give ethvert Mindretal, der raader over et saadant Antal Stemmer, der vilde svare til en enkelt Repræsentant, Afgang til at blive repræsenteret i det kommunale Raad. Ved at slutte sig til den nu gjældende Lovgivning, hvorefter Borgerrepræsentanterne fornyes med $\frac{1}{6}$ hvert Aar, gjør Forslaget det nødvendigt for et Mindretal at raade over $\frac{1}{6}$ af Stemmerne, hvis det skal kunne vente at sætte et Valg igjennem;